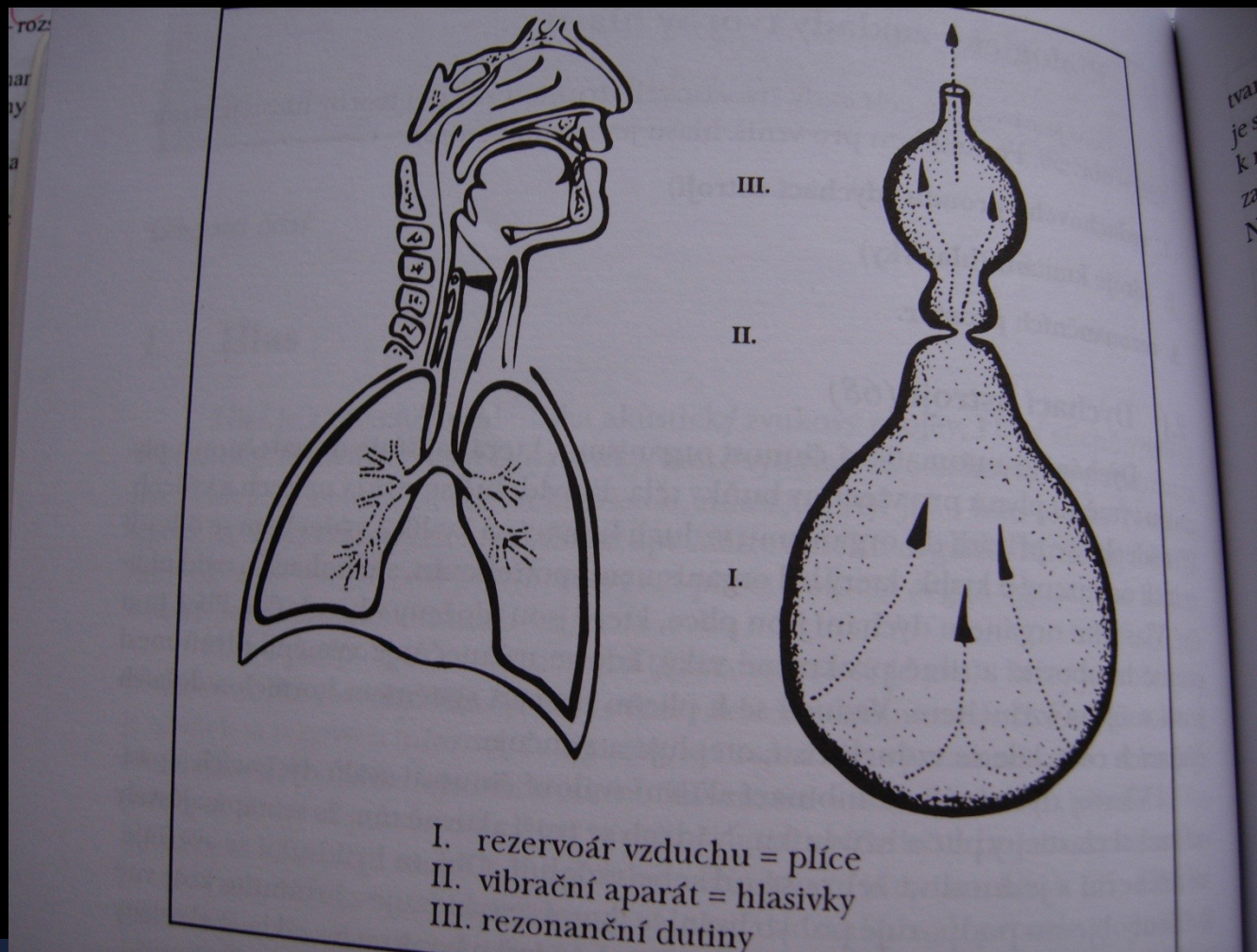

anatomie a fyziologie mluvních orgánů

mluvní orgány

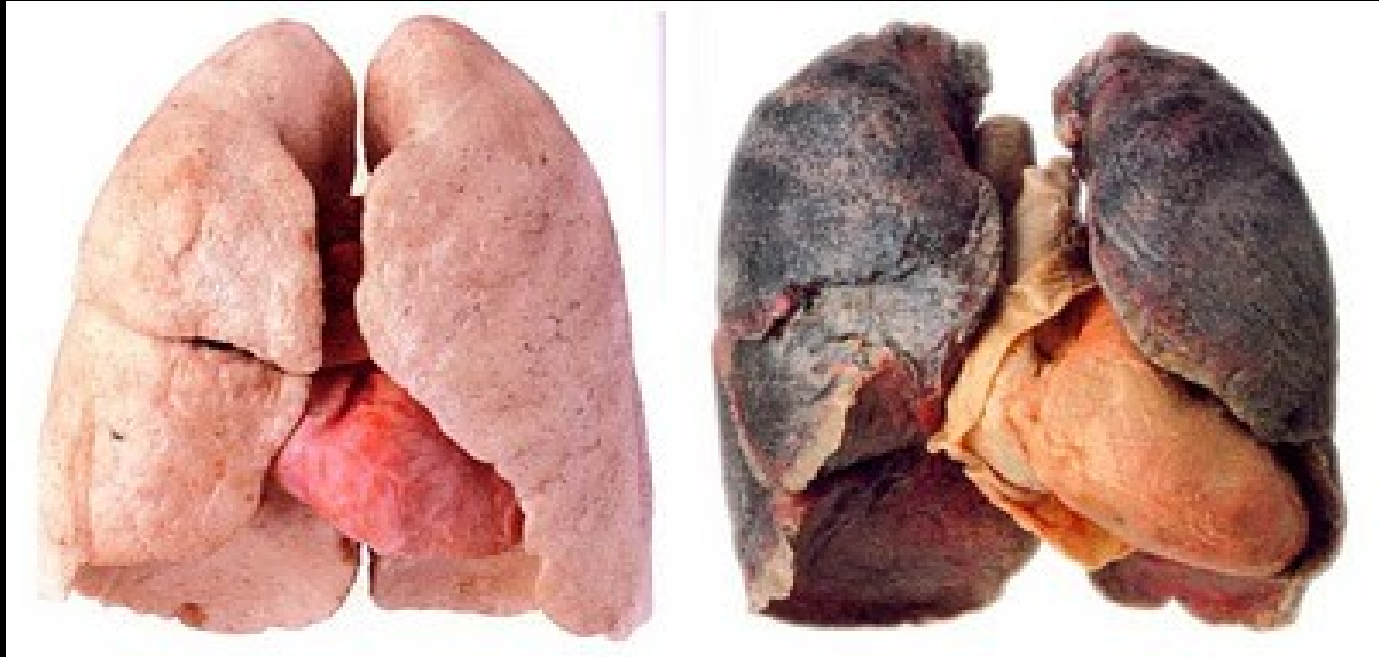
- ústrojí respirační
- ústrojí fonační
- ústrojí artikulační

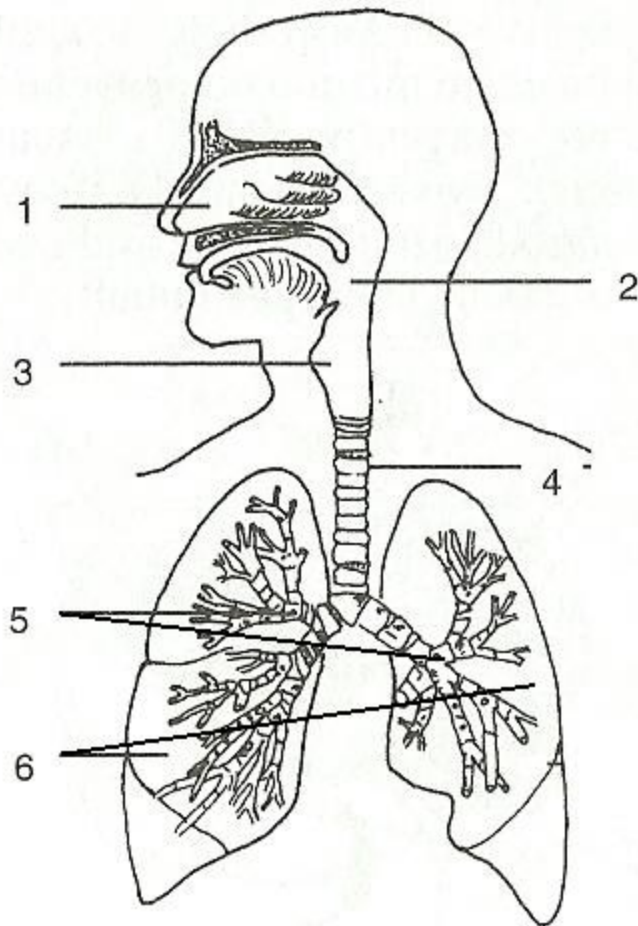
ústrojí respirační

respirační ústrojí

- plíce
- pružné, houbovité, silně prokrvené vaky
- dolní cesty dýchací – průdušky (bronchy) a průdušnice (trachea)
- Důležité - dýchací svaly, bránice, mezižební svalstvo
- horní cesty dýchací

Dýchací soustava = systema respiratorium

1 - dutina nosní (cavum nasi)

2 - hltan (pharynx)

3 - hrtan (larynx)

4 - průdušnice (trachea)

5 - průdušky (bronchi, jednotné číslo bronchus)

6 - plíce (pulmones, jednotné číslo pulmo)

proces dýchání

- dýchání je řízeno centrální nervovou soustavou
- dýchací svaly jsou inervovány vlákny z krční a hrudní míchy
- Prodloužená mícha - inspirační a expirační neurony

fonační ústrojí

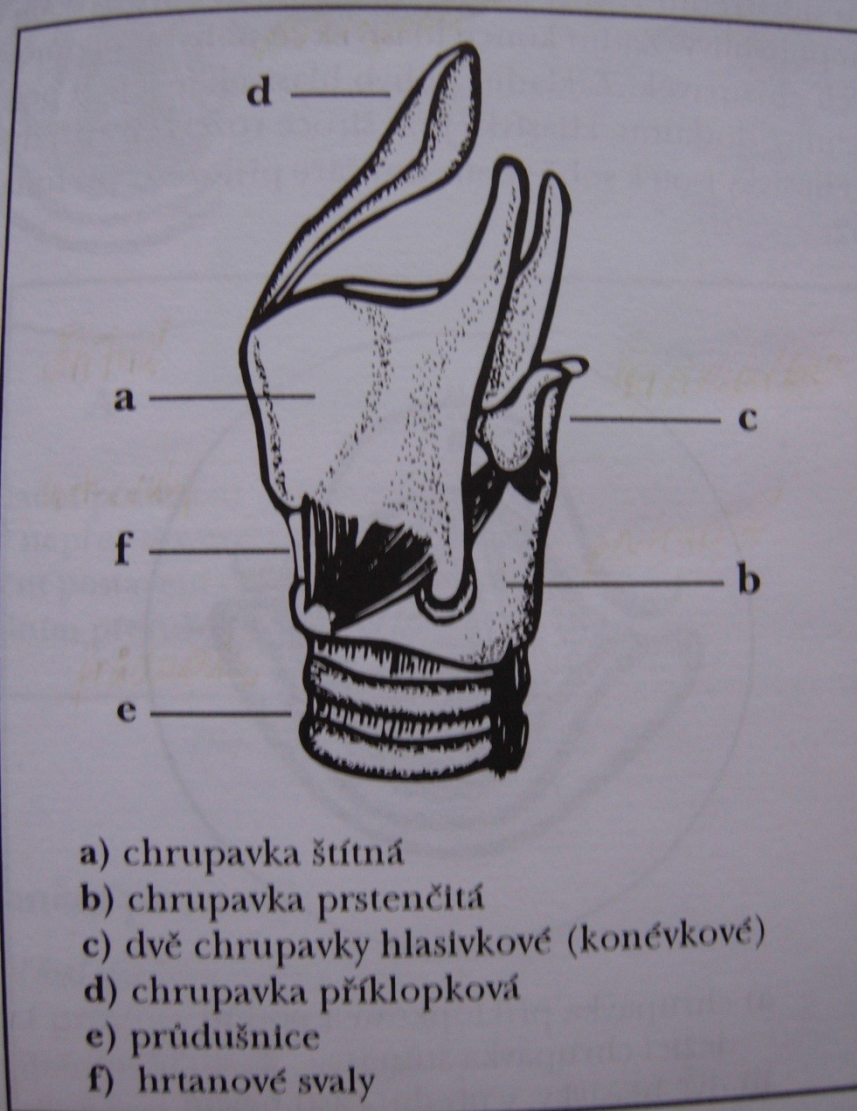
- tvoření hlasu – fonace
- vydechování vzduchu a přerušování výdechového proudu kmitáním hlasivek
- hlas – zvuk, který vznikne průchodem hrtanového tónu vzniklého na hlasivkách rezonančními dutinami nad hrtanem – **násadní trubicí**

násadní trubice

- supraglotický prostor hrtanu
  - hltan
  - dutina ústní
  - nosohltan
  - dutina nosní
-
- barva lidského hlasu
  - tvar a objem – charakteristické individuální rozdíly

...ní stravy) chráněno chrupavkou příklopkovou (c. epiglottica) (e)
skelet se vně i uvnitř připojují svaly hrtanové.

Obr. 51a: Hrtan - kostra hrtanu

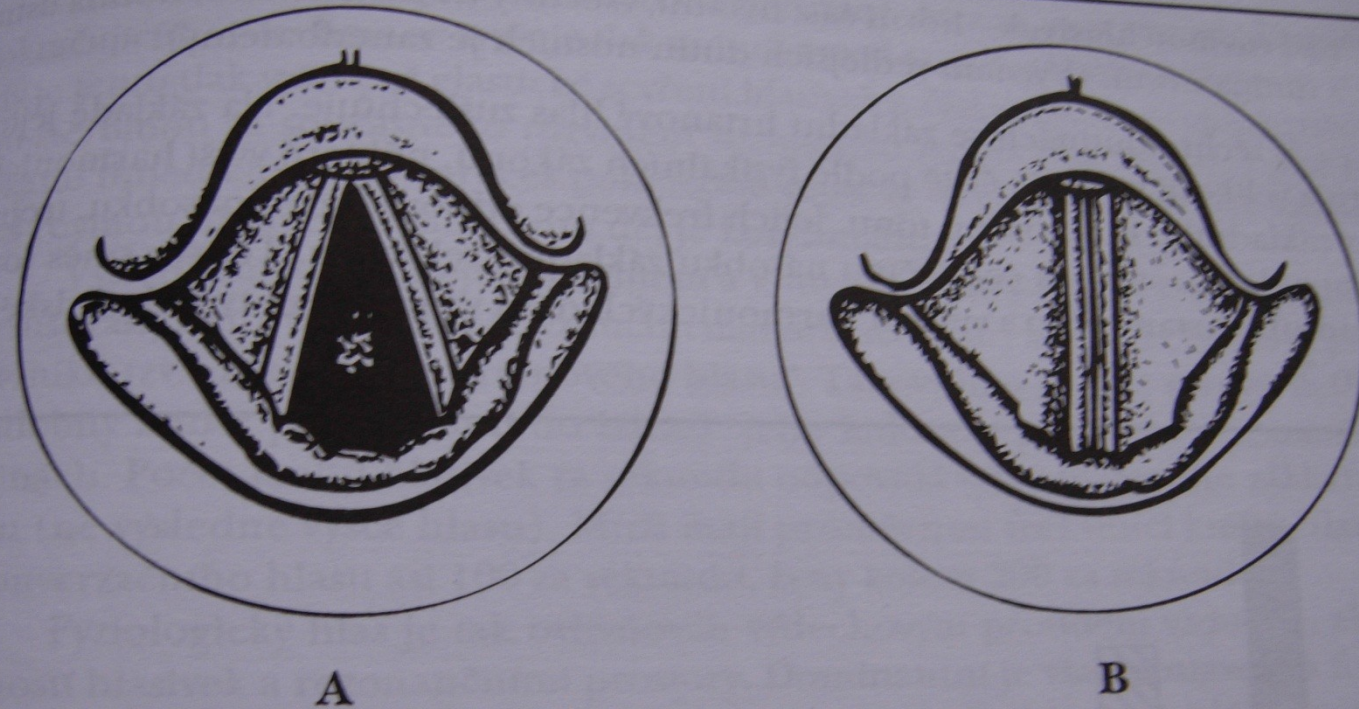
hlasivky

- svalově-vazivové útvary
- napjaté od štítné chrupavky ke chrupavkám hlasivkovým
- přední spoj je nepohyblivý
- zadní se pohybuje pomocí rotace a posunu hlasivkových chrupavek

hlasivky - postavení

- základní pohyb
- přesun do střední čáry, kde se vzájemně dotknou
- **ventilační postavení**
- **fonační postavení**

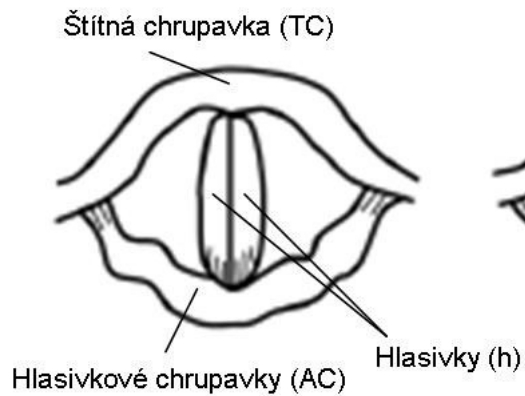
fonační ústrojí

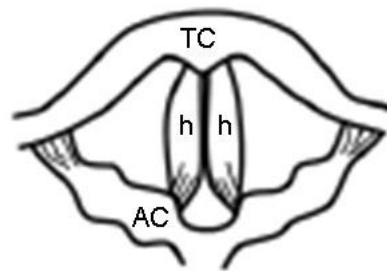
- A) ventilační postavení - hlasivky široce rozevřeny;
volný nepřerušovaný proud vzduchu
- B) fonační postavení - hlasivky dovírají ve střední rovině;
kmitáním přerušují proud vzduchu + vzniká základní hrtanový hlas

Obr. 52: Pohled na funkci hrtanu

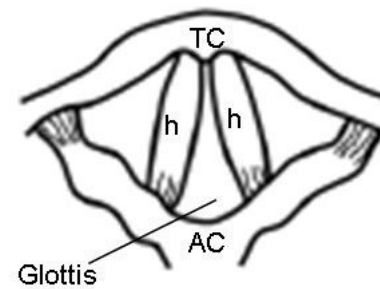
Postavení hlasivek při fonaci

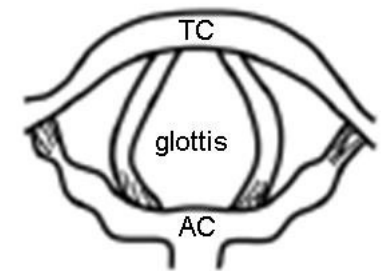
Postavení hlasivek při klidové dýchání a šepotu

Postavení hlasivek při středně intenzivním dýchání

Postavení hlasivek při usilovném dýchání

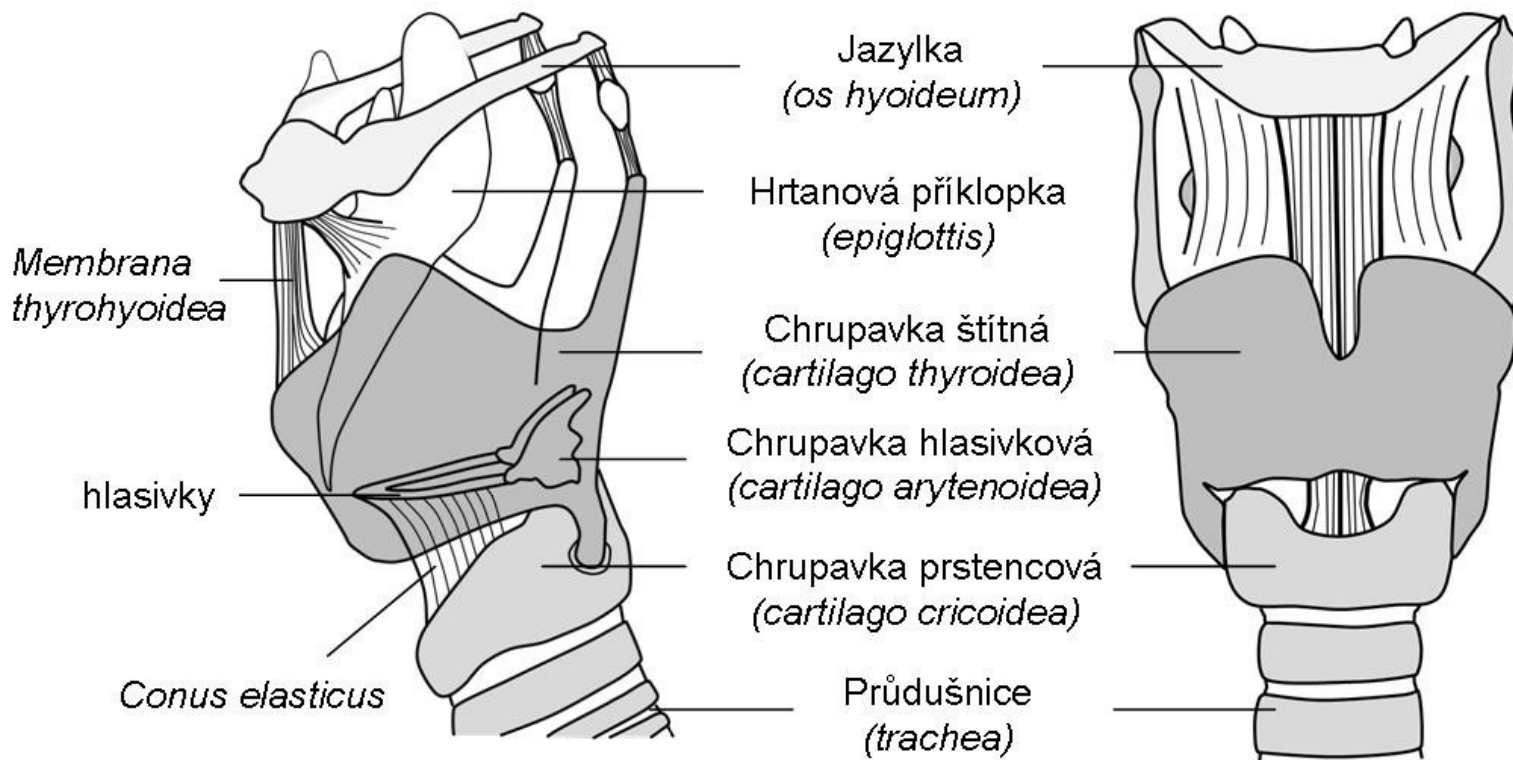

- <http://www.youtube.com/watch?v=iYpDwhpILkQ>

anatomie

- hrtan – orgán, v němž dochází ke vzniku hlasu
- chrupavčitá kostra
- vazy
- vnitřní a zevní svaly
- sliznice

hrtan

- **3 párové chrupavky**
- **hlasivkové** – sevření a rozevření hlasivek
- ostatní nemají pro hlas významnější funkci

hrtan

- **3 nepárové chrupavky**
- **štítná**
- **prstencová**
- vzájemným postavením určují napětí hlasivek
- **hrtanová příklopka**

Frontal Sinus

NASAL PHARYNX

Hard Palate

Soft Palate

Uvula

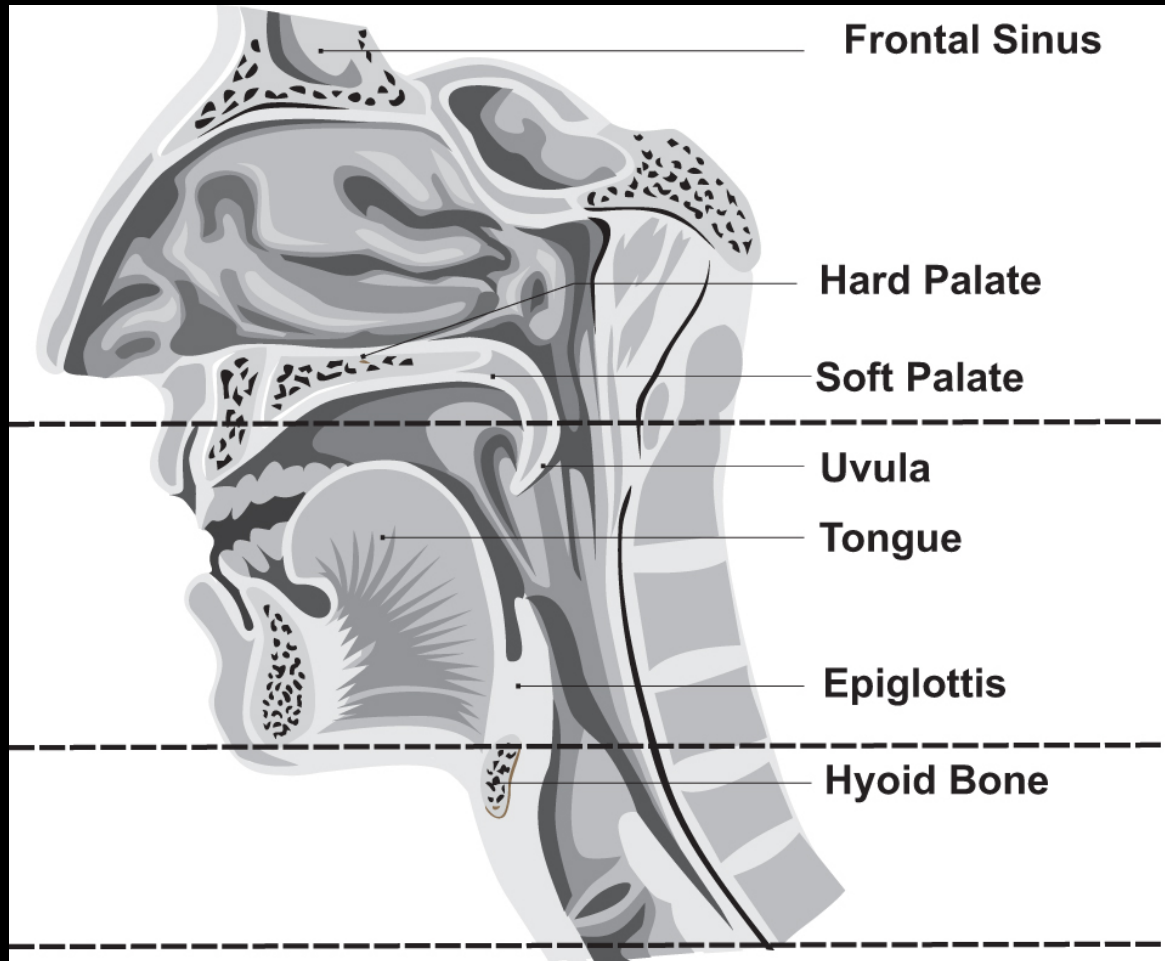
ORAL PHARYNX

Tongue

Epiglottis

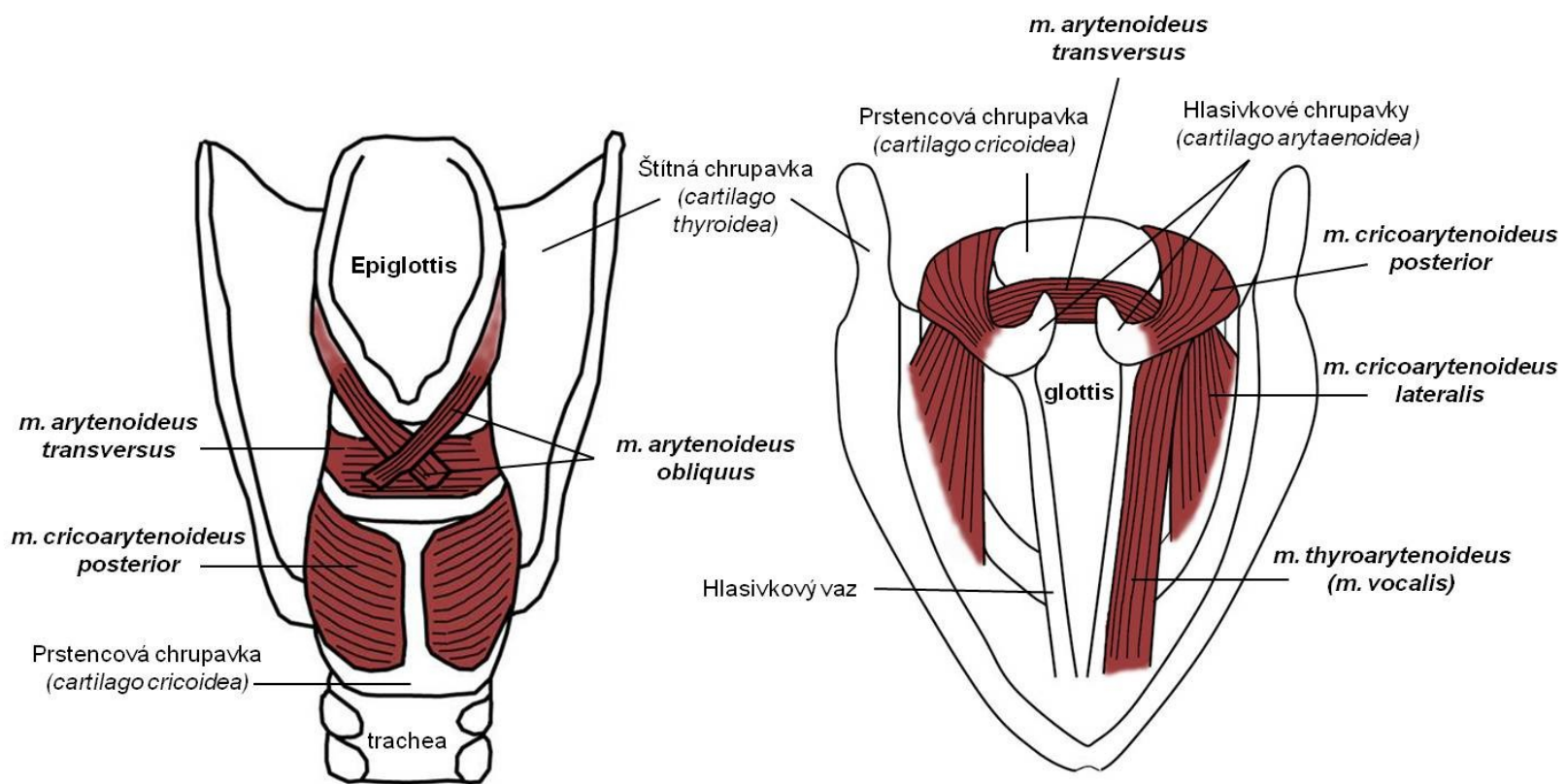
LARYNGEAL PHARYNX

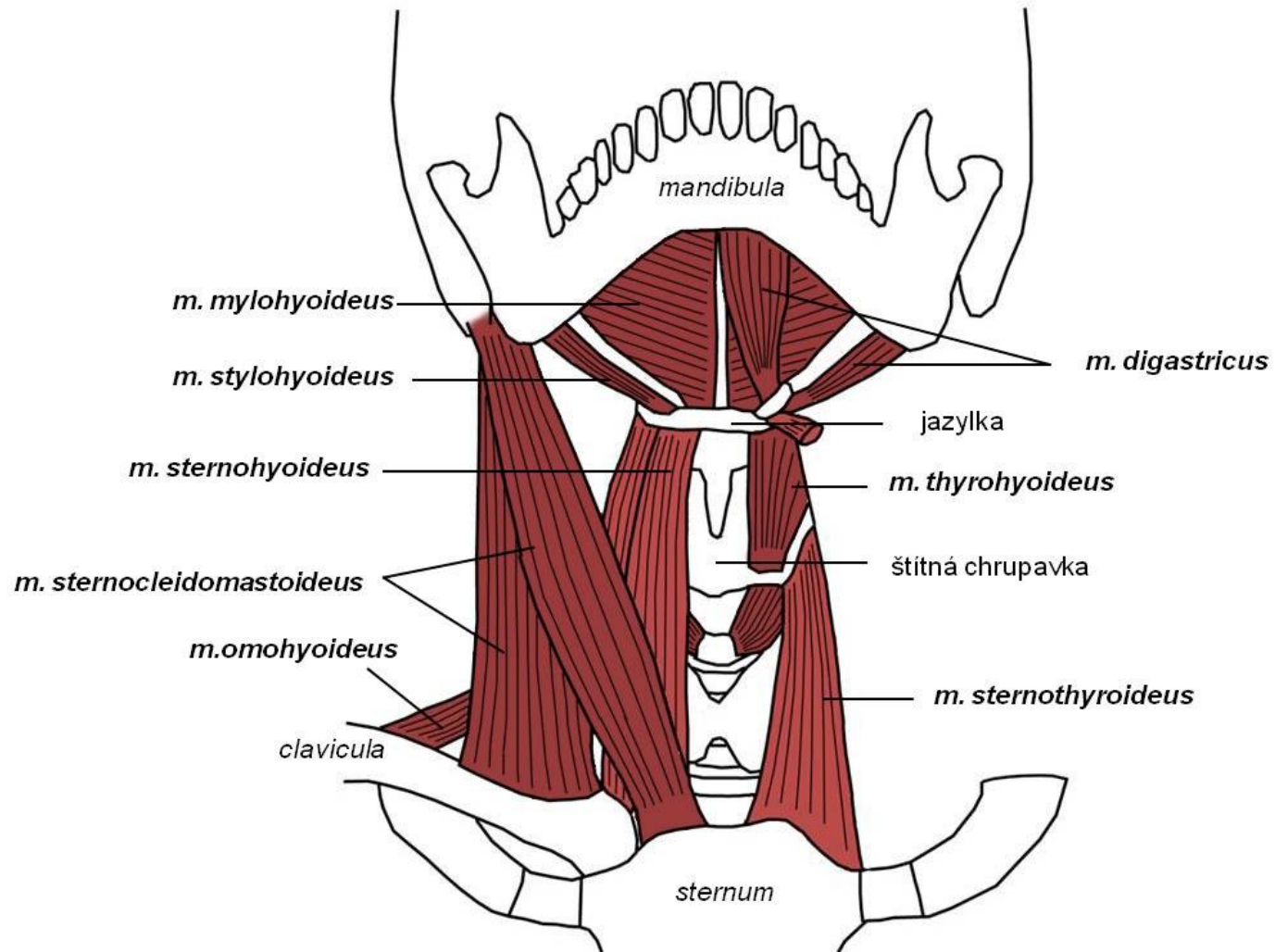
Hyoid Bone

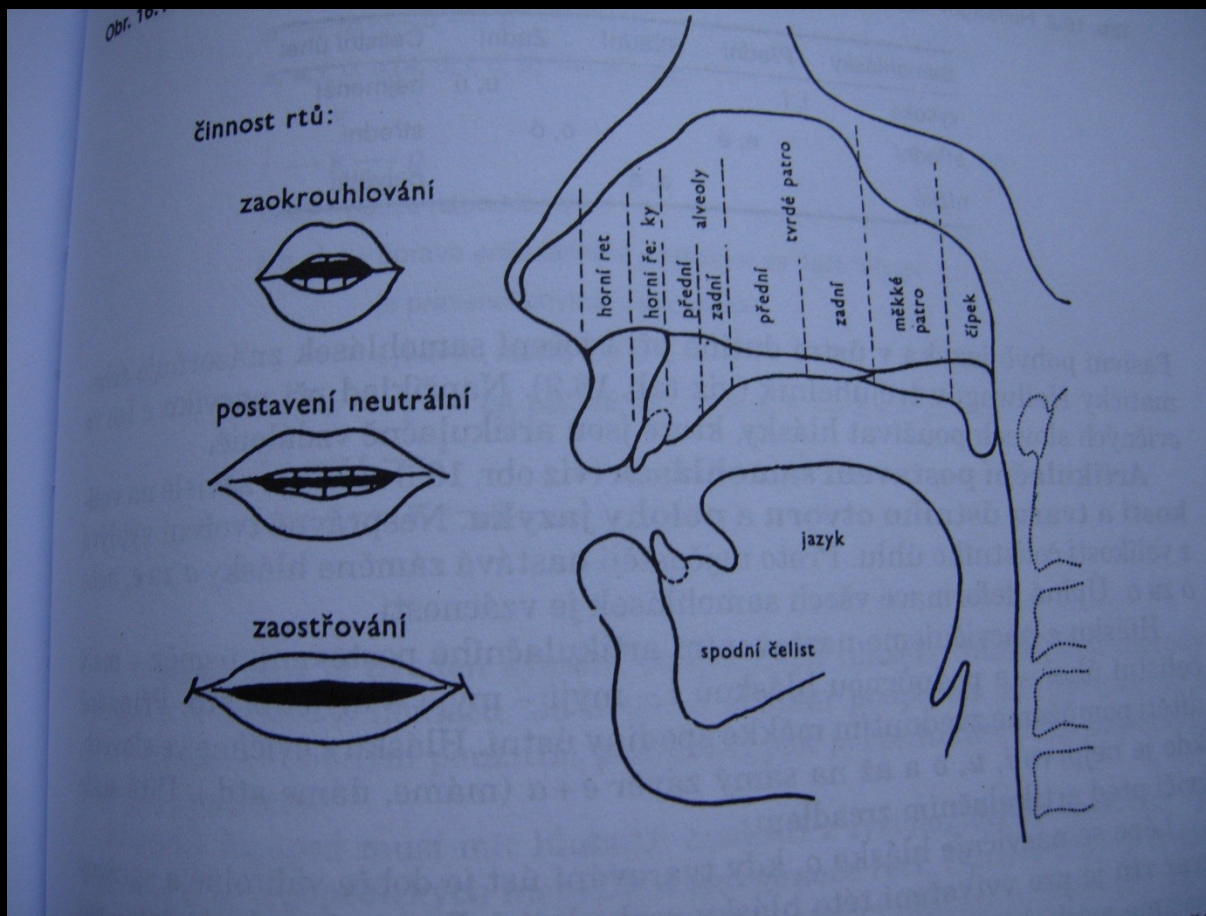
hrtanové svalstvo

- **zevní svaly**
- **vnitřní svaly**

ústrojí artikulační

pohyblivé části mluvidel

- dolní čelist (mandibula)
- rty
- jazyk
- měkké patro
- čípek (uvula)

pevné části mluvidel

- horní čelist (maxila)
- dásňové výběžky (alveoly)
- tvrdé patro

dolní čelist - mandibula

- pohyblivost zajišťuje neuromuskulární aktivita především žvýkacích svalů
- pohyb otáčivý (rotační)
- pohyb posuvný (translační)
- svalstvo dolní čelisti je propojeno se svalstvem rtů

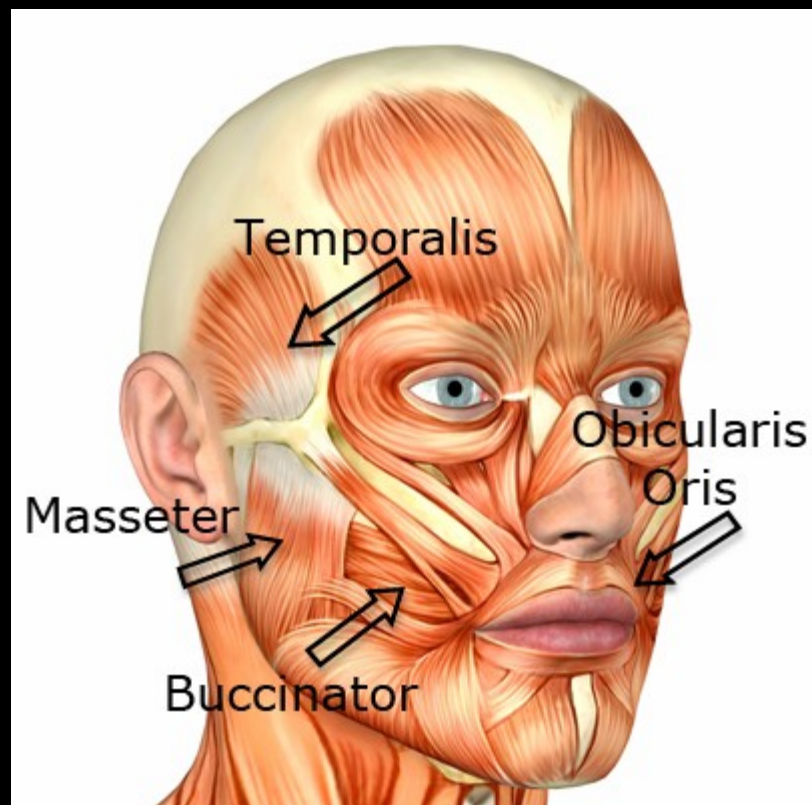
pohyb mandibuly

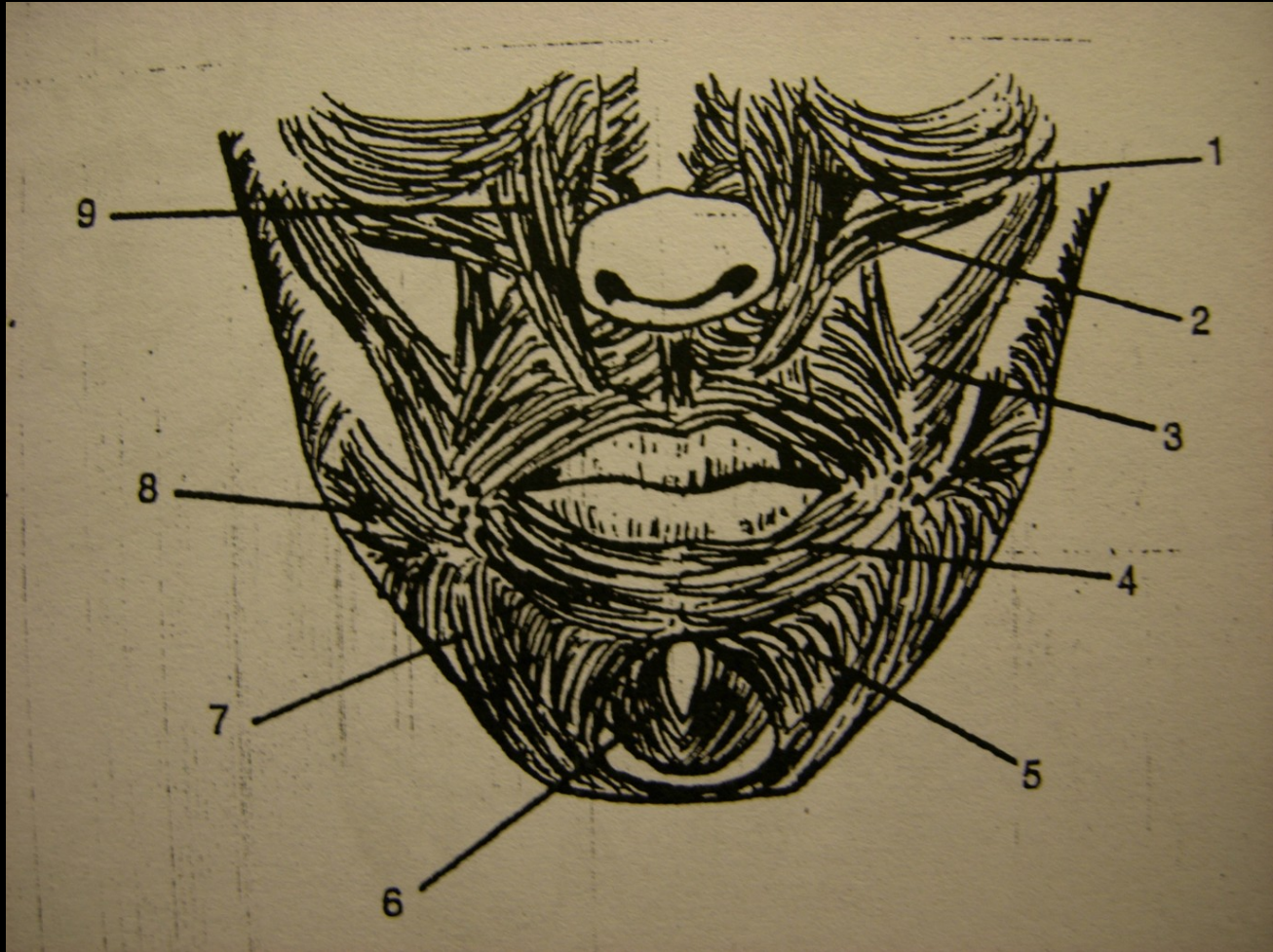
- otevírání úst
- zavírání úst
- posun dopředu
- posun vzad
- posun do stran

rtý

- nejsilnější sval – kruhový sval ústní
- aktivita působí také na mimické svalstvo
- protruze rtů – zaokrouhlenost
- retrakce rtů
- laterální extenze rtů

Uspořádání obličejového svalstva

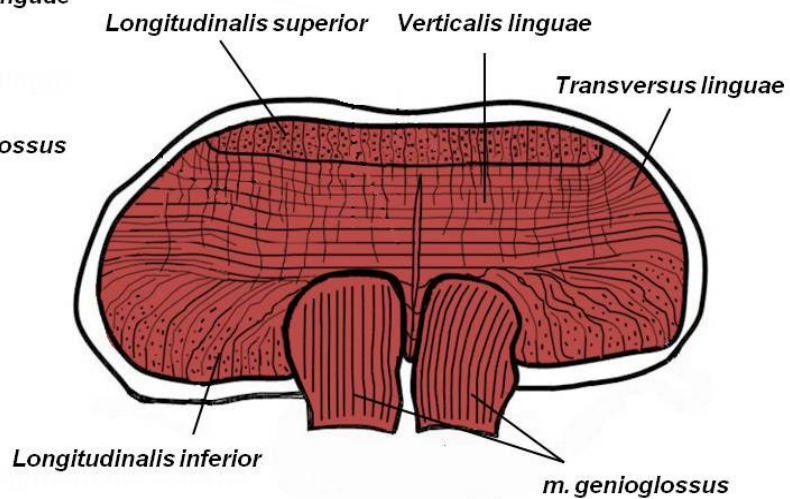
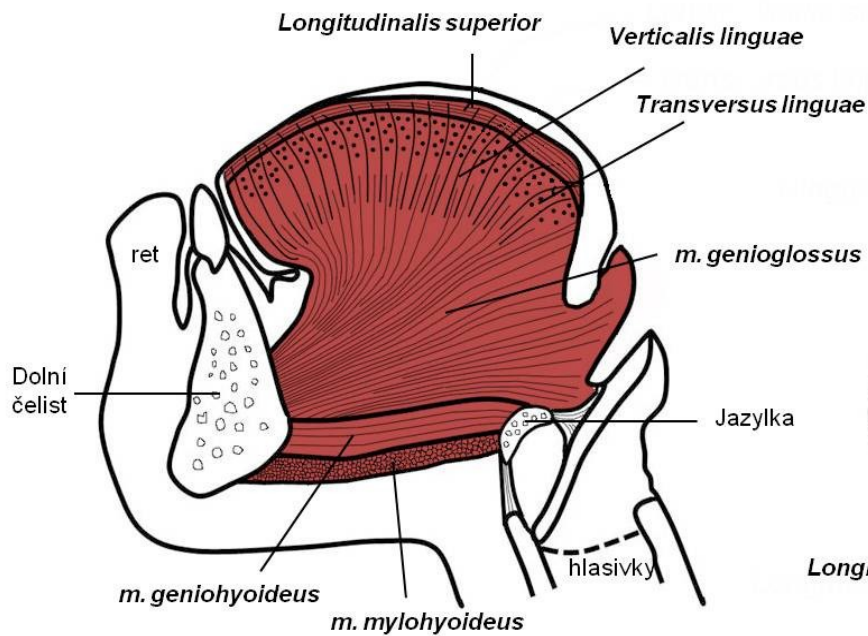

jazyk

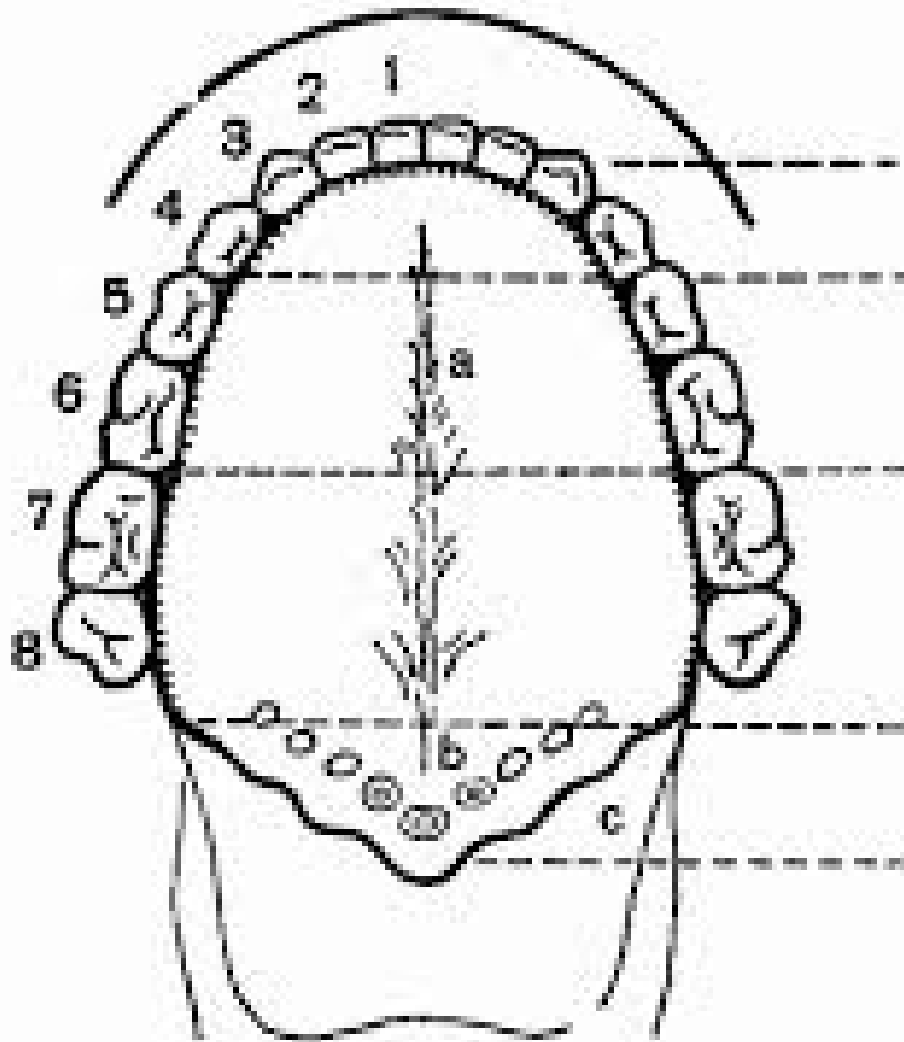
- pohyblivost umožňuje složitá inervace
- speciálně uspořádané příčně pruhované svalstvo
- vysoká svalová aktivita
- správná klidová poloha jazyka

části jazyka

- kořen – zadní část
- hřbet – střední část
- hrot – přední část

- zadní část spojená s jazyčkou a hrtanem

- slinné žlázy
- podjazyková, podčelistní, příušní
- povrch jazyka – papily
- chuťové pohárky

spodni ret

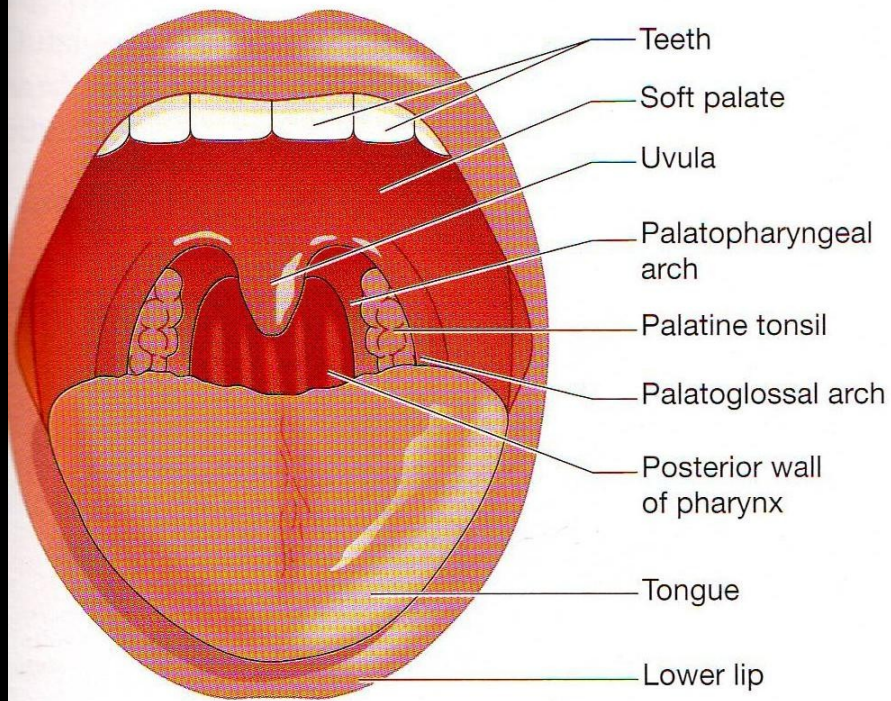
apex

predorzum

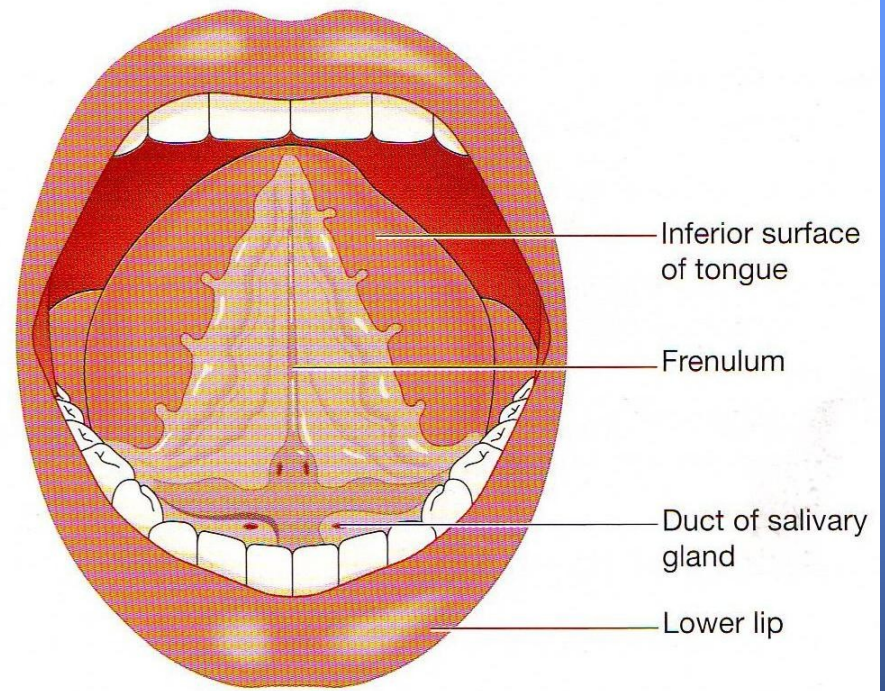
dorzum

postdorzum

radix

Structures seen in the widely open mouth.

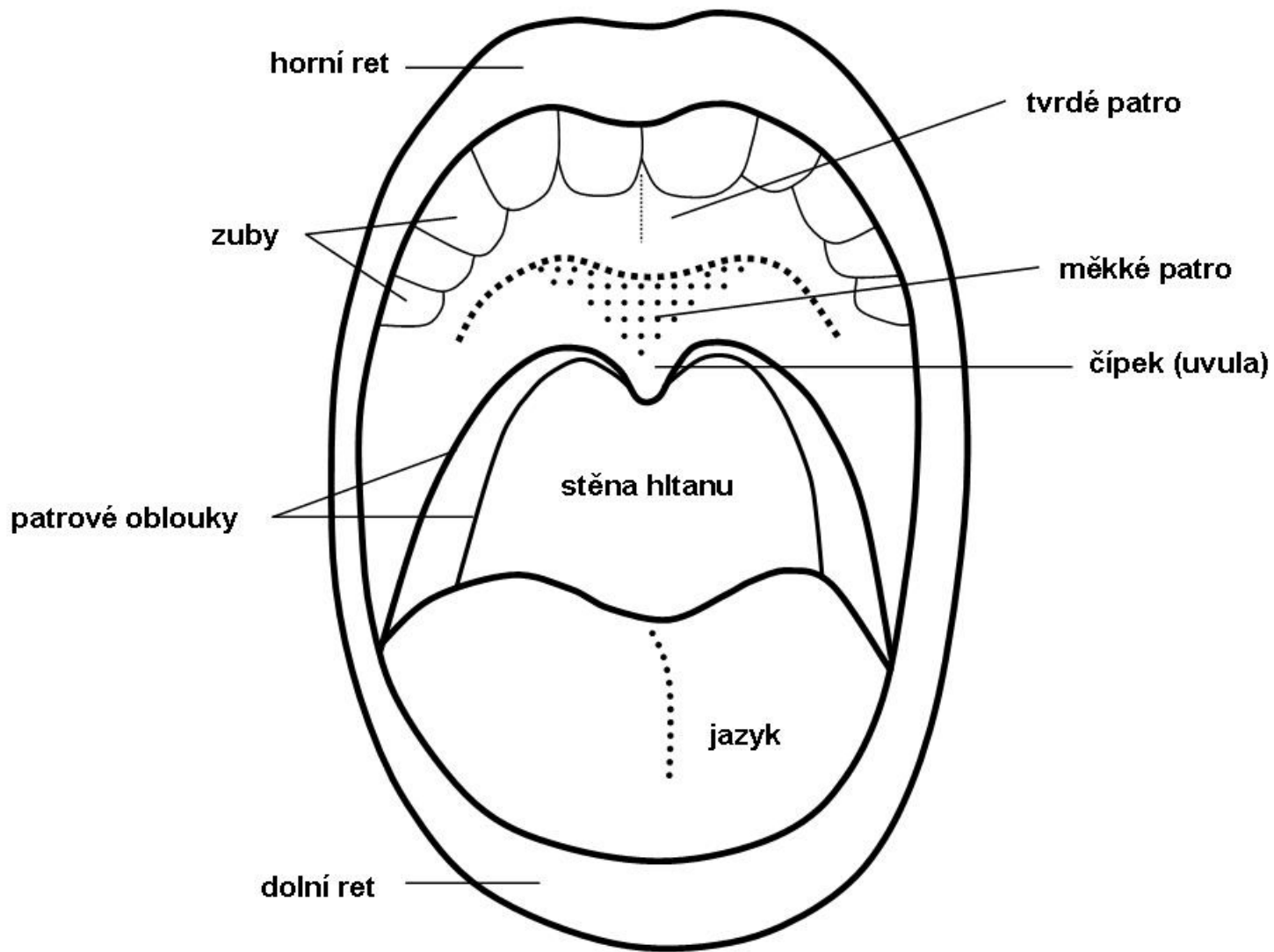

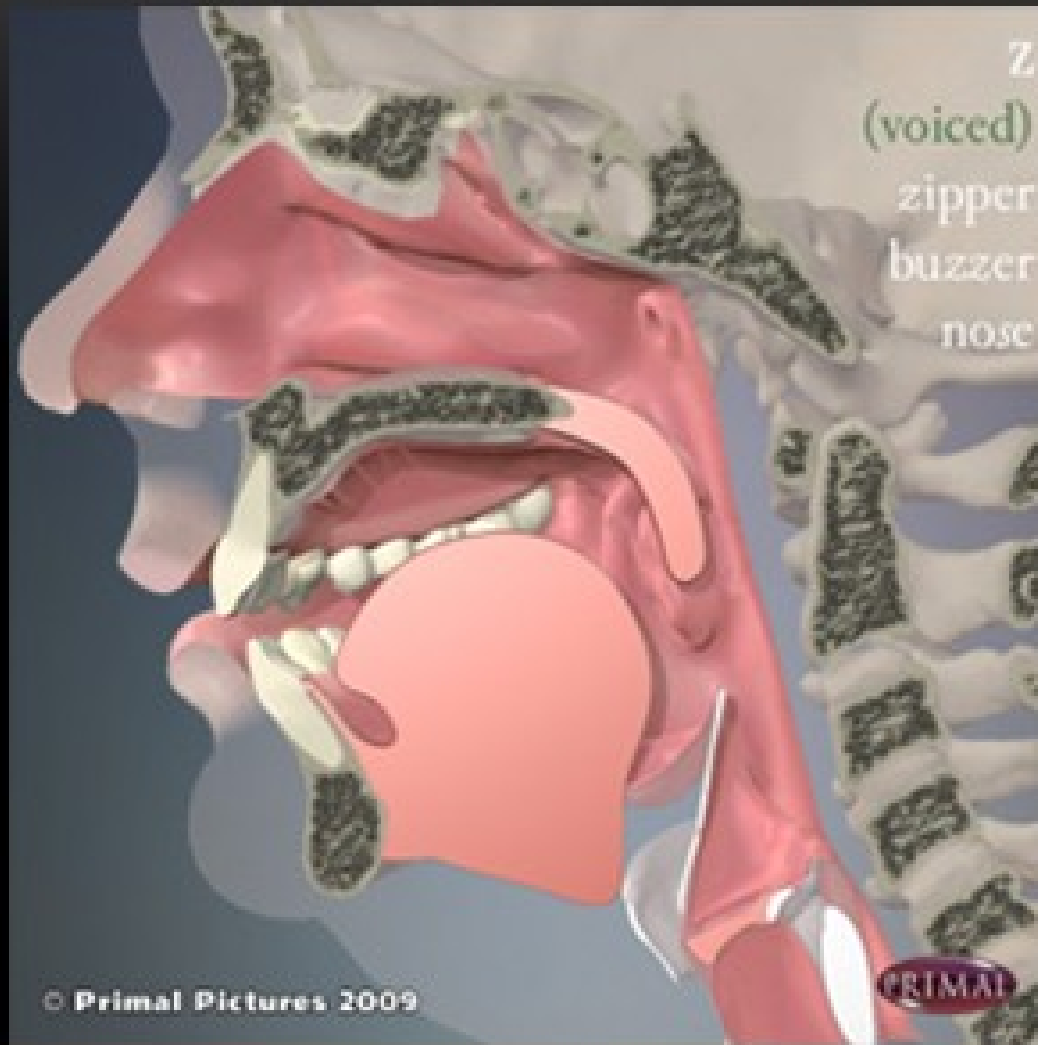
The inferior surface of the tongue.

měkké patro

- svalové struktury
- napínače a zvedáče
- závěr mezi ústní a nosní dutinou
- zapojení svalů hltanu

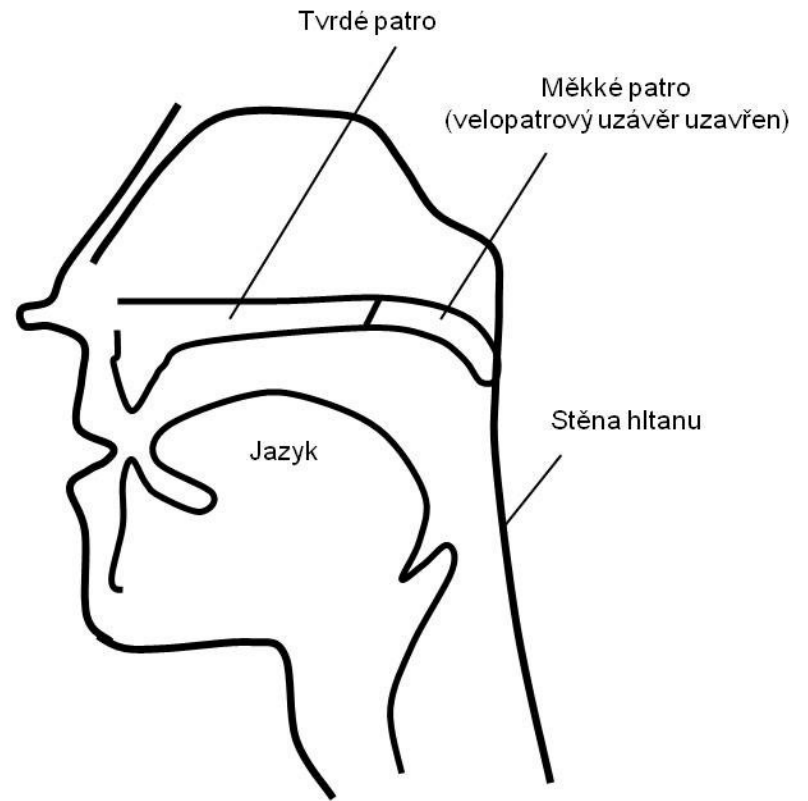
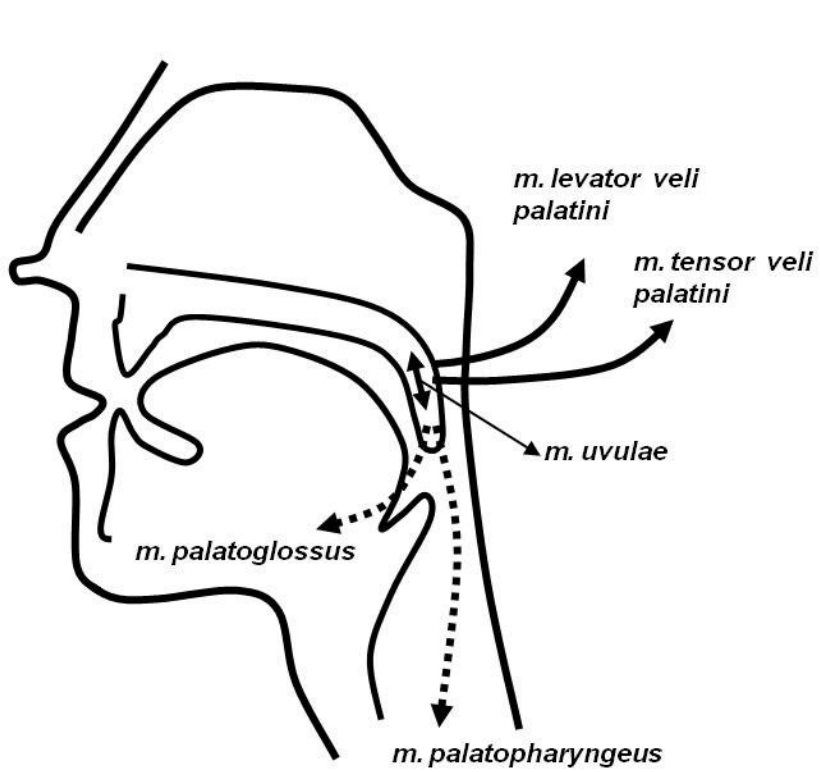

Z
(voiced)
zipper
buzzer
nose

© Primal Pictures 2009

VeloFaryngeální závěr

- všechny struktury patra, hltanu a bezprostředního okolí, které se podílejí na zabezpečení jeho funkcí
- nutné pro řeč, barvu hlasu, hlas mluvní i zpěvní, pískání, polykání, foukání a sání
- vf závěr se nachází asi 1 cm nad úrovní atlasu
- <http://www.youtube.com/watch?v=uTOhDqhCKQs&NR=1&feature=fvwp>

zuby

- zub – nejtvrdší orgán lidského těla
- řezáky
- špičáky
- premoláry
- moláry

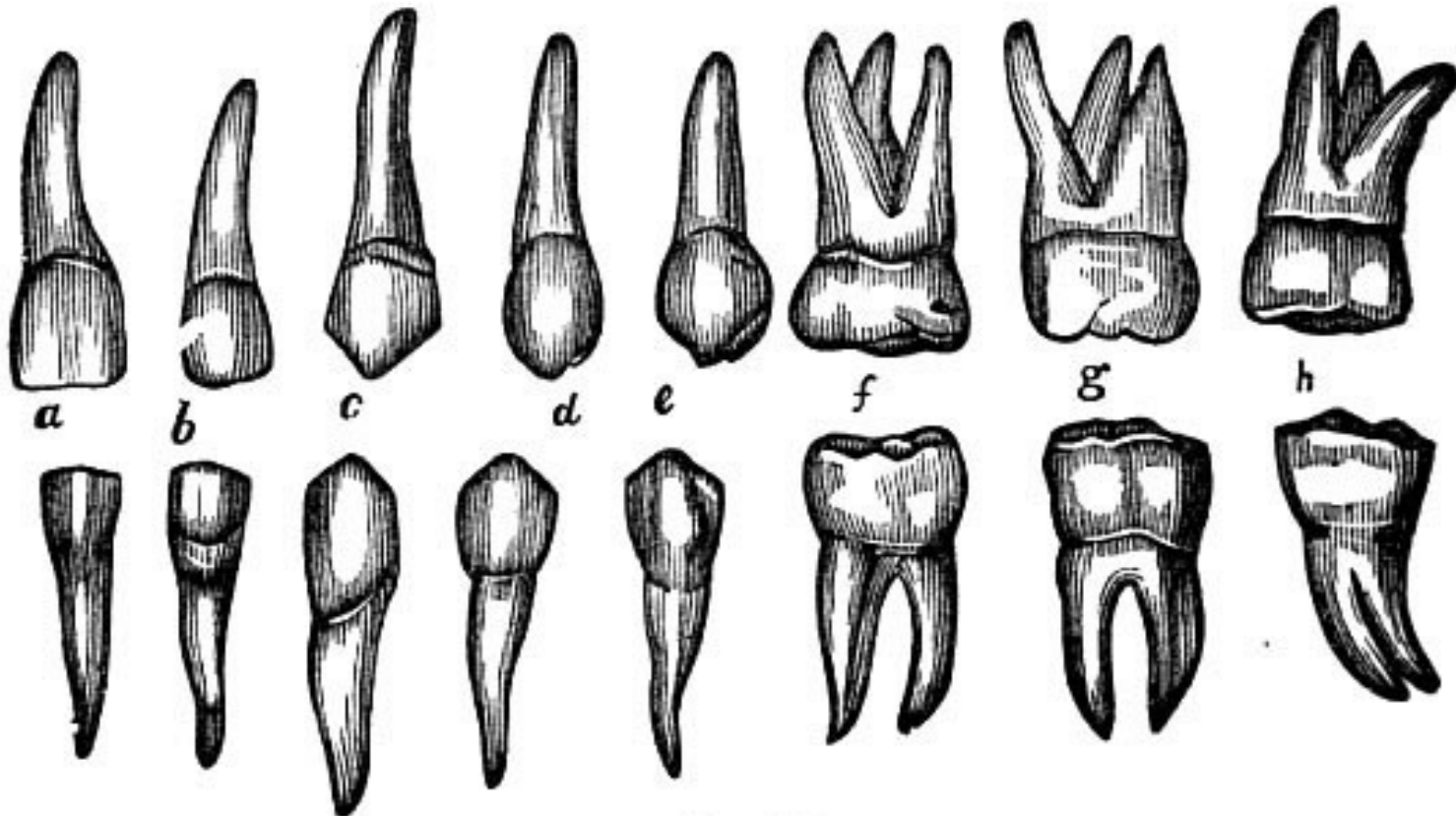
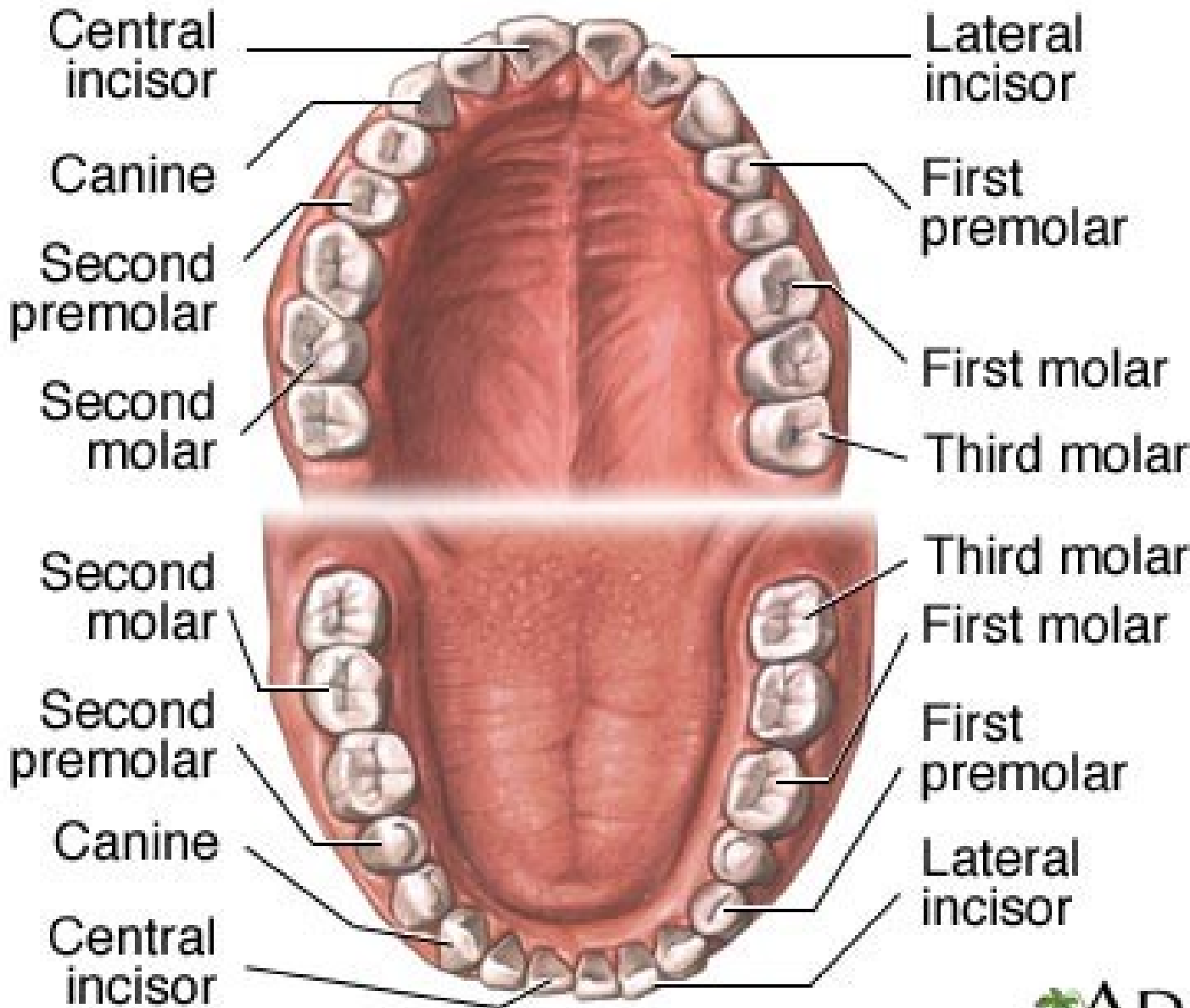

Fig. 27.

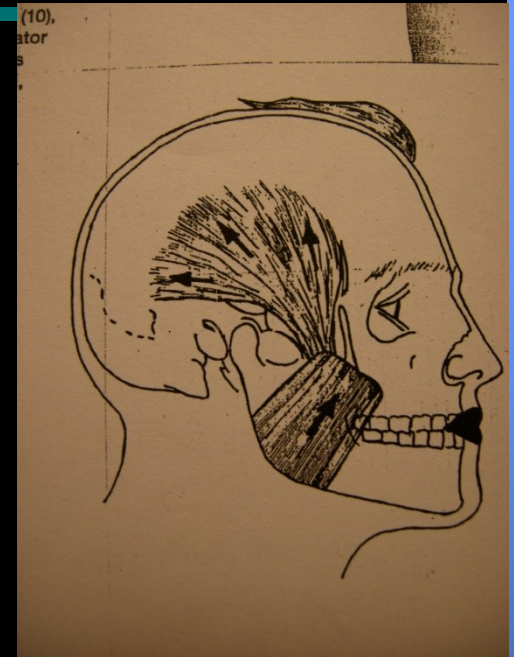

artikulační pohyby

- koordinace aktivního zapojení
- více než 30 svalů
- řízeno centrální nervovou soustavou
- <http://www.youtube.com/watch?v=uTOhDqhCKQs>

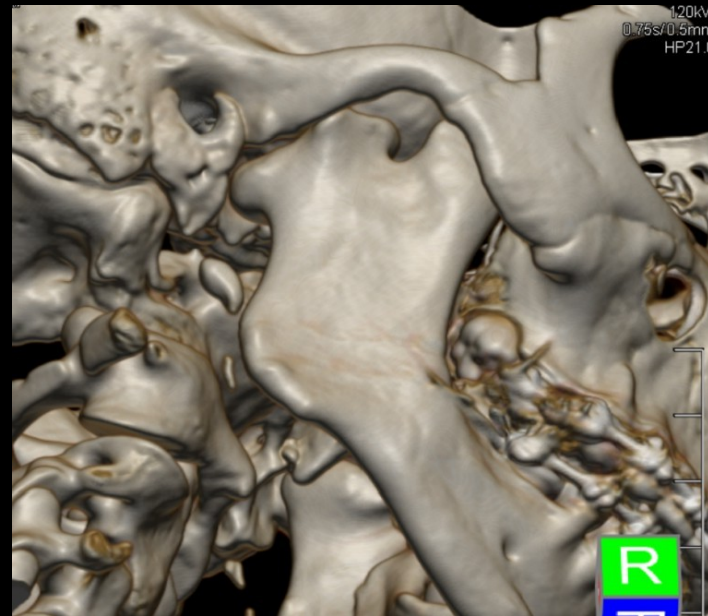
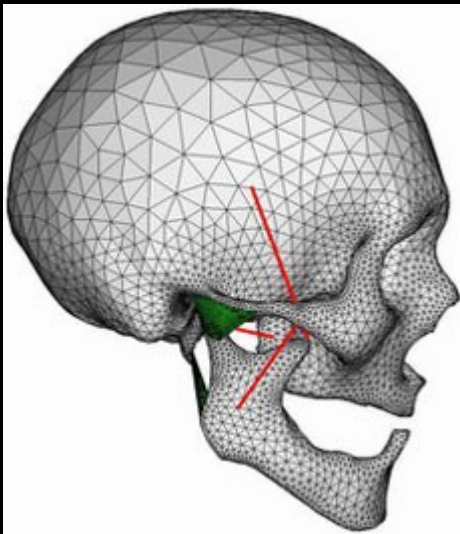
žvýkáací svalstvo

- mandibulární elevátory
- m. masseter – žvýkáací sval
- m temporalis – spánkový sval

- mandibulární depresory
- mandibulární propulsory

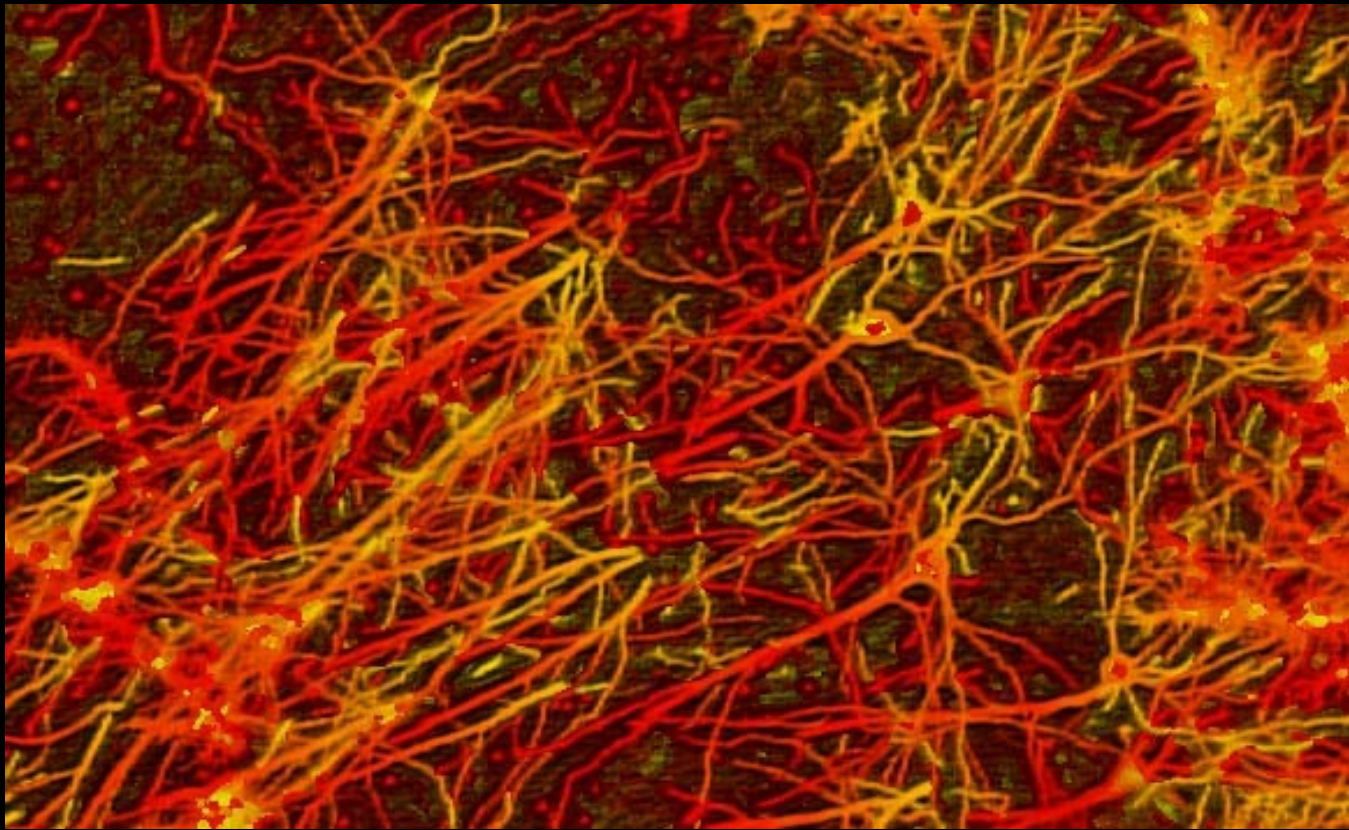
temporomandibulární kloub

- 1800x denně otevřen
- zvětšení/zmenšení čelistního úhlu

Mozkové obaly

Obaly mozku

kůže a podkoží

perióst

kost

dura

periosteální vrstva

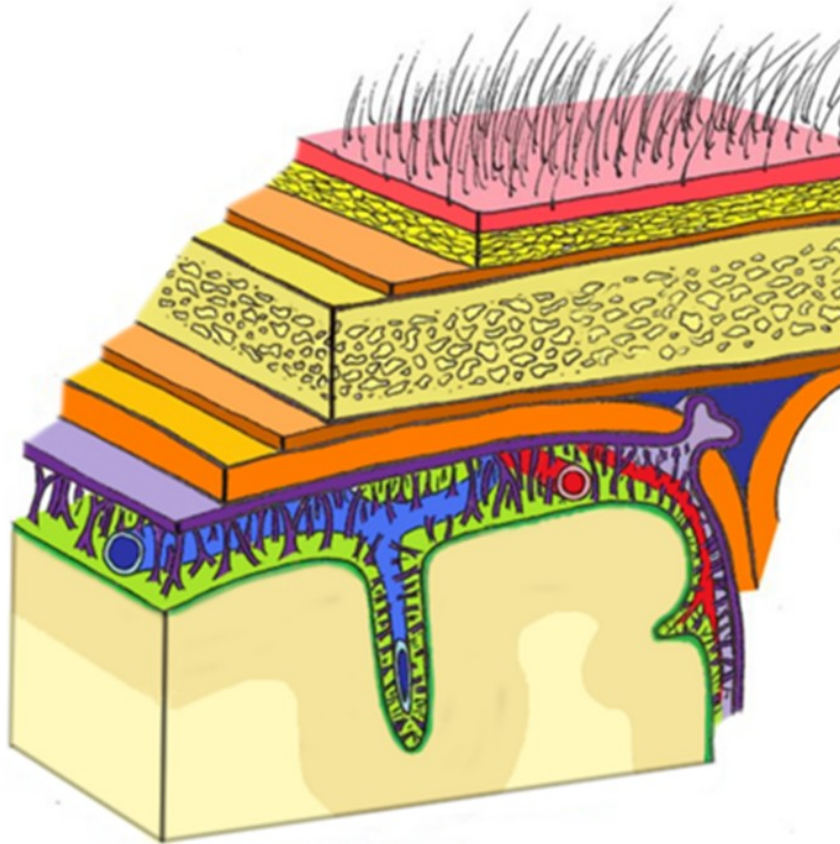
mater

meningeální vrstva

arachnoidea

pia mater

mozková tkáň

epidurální prostor

subdurální prostor

subarachnoideální prostor